

Põhikiri

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna põhikiri on kinnitatud erakonna VII üldkogul Tallinnas, 27. novembril 1999. a, muudetud erakonna X üldkogul Tallinnas, 10. mail 2003, erakonna XI üldkogul Tallinnas, 7. veebruaril 2004, üldkogul Jõhvis 19. veebruaril 2012 aastal, üldkogul Tartus, 25. novembril 2012, üldkogul Tallinnas 9. juunil 2013 ja üldkogul Jõhvis 4. juunil 2016.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna põhikiri

I Üldsätted

§ 1. Nimi ja asukoht

(1) Erakonna nimi on Sotsiaaldemokraatlik Erakond (edaspidi erakond) ning nimelühend SDE.

(2) Erakonna juhatuse asukoht on Tallinn. Erakond tegutseb üle-eestiliselt ning vajadusel välismaal.

§ 2. Eesmärgid

(1) Erakond on mittetulundusühing, mis juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi põhiseadusest, erakonnaseadusest, mittetulundusühingute seadusest ja teistest õigusaktidest ning käesolevast põhikirjast.

(2) Erakonna eesmärgiks on demokraatliku parlamentaarse poliitika teostamine selle nimel, et Eestis oleks tagatud sotsiaalne ja majanduslik turvalisus ja heaolu, kestlik areng ning igal inimesel oleks võimalus eneseteostuseks ja majandusliku heaolu kindlustamiseks. Erakonna eesmärgid on detailselt väljendatud erakonna programmilistes dokumentides.

(3) Erakond osaleb Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Euroopa Parlamendi ja kohalike omavalitsuste volikogude valimistel, esitades kandidaate ning tutvustades oma seisukohti. Erakond osaleb liikmete kaudu Riigikogu, Euroopa Parlamendi, kohalike omavalitsuste volikogude, Vabariigi Valitsuse ja kohalike omavalitsuste täitevorganite töös. Erakond loob valitud kogudes fraktsioone.

(4) Erakond teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd teiste erakondade ja liikumistega nii Eestis kui ka välisriikides ja osaleb rahvusvaheliste organisatsioonide tegevuses ning vajadusel asutab juriidilisi isikuid

§ 3. Vara ja juriidiline esindamine

(1) Erakonna vara moodustub:

- 1) liikmemaksudest;
- 2) annetustest;
- 3) riigieelarve eraldistest;
- 4) muudest seaduslikest tuludest.

(2) Erakonna vara kasutatakse erakonna põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

(3) Erakonna majandusaasta kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

(4) Erakonna nimel võivad õigustoiminguid teostada kaks juhatuse liiget koos, kellest vähemalt üks on erakonna esimees või peasekretär või juhatuse poolt volitatud kaks juhatuse liiget koos.

II Liikmed

§ 4. Liige

(1) Erakonna liikmeks võib olla vähemalt 18-aastane teovõimeline Eesti kodanik, kes tunnistab Erakonna programmilisi dokumente ja põhikirja, ei kuulu teise erakonda, ja kelle kuulumist erakondadesse ei piira seadus. Erakonna liikmeks võib olla ka vähemalt 18-aastane teovõimeline Euroopa Liidu kodanik, kes ei ole Eesti kodanik, kuid kes elab püsivalt Eestis ja vastab eespool loetletud tingimustele.

(2) Erakonna toetajaliikmeks võib olla vähemalt 18-aastane teovõimeline isik, kes tunnistab Erakonna programmilisi dokumente ja põhikirja, ei kuulu teise erakonda, kes toetab erakonda, kuid ei soovi või ei saa olla erakonna liige. Toetajaliiget ei saa valida erakonna valitavatele ametikohtadele. Toetajaliige ei ole erakonna liige erakonnaseaduse ega mittetulundusühingute seaduse tähenduses.

(3) Kõik erakonna põhikirjaliste organite liikmed peavad olema erakonna liikmed.

§ 5. Liikmeks vastuvõtmine

(1) Liikme (ja toetajaliikme) võtab erakonda vastu erakonna juhatus taotleja kirjaliku avalduse alusel kooskõlastades selle piirkonnaga, kuhu liige soovib kuuluda.

(2) Kui erakonna juhatus ei võta liiget vastu, peab ta ära näitama keeldumise alused ja motiivid ning teatama oma otsusest taotlejale ja piirkonnale.

(3) Liikmete ja toetajaliikmete arvestust korraldab juhatus ja sellega seotud asjaajamist peasekretär.

(4) Liige võib kuuluda ainult ühte osakonda ja piirkonda.

§ 6. Liikme õigused

(1) Liikmel on õigus:

1) võtta osa osakonna ja piirkonna tööst;

2) valida erakonna üldkogu delegaate ning olla ise delegaadiks valitud;

3) valida ja olla valitud erakonnas valitavatele kohtadele;

4) kandideerida erakonna nimel, erakonna vastava otsuse alusel Riigikogusse, Euroopa Parlamenti, linna- ja vallavolikogusse ning rahvusvahelise organisatsiooni valitavasse kogusse;

5) esindada erakonda (piirkonda, osakonda) selleks saadud volituse alusel;

6) saada informatsiooni erakonna ja valitavate kogude erakonna fraktsiooni tegevusest, otsustest, kavadest ja välissuhetest;

7) tõstatada erakonna poliitikat ja praktilist tegevust puudutavaid küsimusi ning pöörduda avalduste ja ettepanekutega erakonna mistahes instantsi poole. Avalduste ja ettepanekute menetlemise korra kinnitab erakonna volikogu;

8) teha erakonna juhatusele ettepanekuid erakonnasiseste ühenduste moodustamiseks ning neisse kuuluda;

9) võtta osa erakonna mistahes koosolekust, kus arutatakse tema tegevust või käitumist;

10) võtta ettenähtud korras sõnaõigusega osa osakonna ja piirkonna juhatuse ning erakonna volikogu koosolekust;

11) kasutada erakonna sümbolikat selleks ettenähtud korras

12) suhelda erakonnaga ning saada erakonnalt infot elektrooniliste sidevahendite abil. Selleks on erakonnal õigus töödelda liikmete poolt antud andmeid erakonna kohustuste, ülesannete ja eesmärkide täitmiseks, sh edastada erakonna liikmete andmeid piirkonnajuhtidele, osakonnajuhtidele, piirkonna- ja osakonnasekretäridele ning kolmandatele isikutele SDEga seotud teabe edastamiseks.

§ 7. Liikme kohustused

(1) Liikmel on kohustus:

- 1) juhinduda erakonna põhikirjast, programmilistest dokumentidest ja esinduskogude otsustest;
- 2) võtta erakonna toetusel valituna vastutustundlikult osa kõigi valitavate kogude tööst;
- 3) hoida oma käitumisega kõrgel erakonna mainet;
- 4) maksta õigeaegselt üldkogu poolt kehtestatud määras liikmemaksu;
- 5) aidata kaasa erakonna programmiliste eesmärkide teostamisele;
- 6) kasutada erakonna vara ettenähtud korras ja ulatuses
- 7) teatada olemasolul oma elektronposti aadress. Erakonna teated loetakse edastatuks saadetuna esitatud aadressile.

§ 8. Liikmelisuse lõppemine

(1) Liikmelisus erakonnas lõppeb seoses:

- 1) erakonna juhatusele või kohtu registriosakonnale erakonnast väljaastumise avalduse esitamisega;
- 2) teise erakonda astumisega, kui teise erakonda astumise aeg on hilisem;
- 3) asjaoluga, et isik ei ole Eesti kodanik ega Eestis püsivalt elav Euroopa Liidu kodanik;
- 4) isiku surmaga
- 5) erakonnast väljaarvamisega

(2) Erakonna liikme õigused ja kohustused tekivad erakonna liikmete nimekirja kandmisega ja lõpevad nimekirjas märke tegemisega erakonna liikmelisuse lõppemise kohta, välja arvatud käesoleva § lõige 1 punktis 4 nimetatud juhul.

(3) Osakonna või piirkonna juhatus võib teha erakonna juhatusele ettepaneku liikme erakonnast väljaarvamiseks. Erakonna juhatus võib liikme välja arvata põhikirjas loetletud kohustuste rikkumisel.

(4) Kui erakonna liige soovib vaidlustada erakonna juhatuse otsust tema väljaarvamise kohta, esitab ta selleks protesti erakonna aukohtule kümne (10) päeva jooksul alates vastavasisulise teate edastamisest juhatuse poolt.

(5) Aukohus vaatab protesti läbi ühe kuu jooksul alates protesti esitamisest. Kui aukohus jõuab juhatuse otsusest erinevale seisukohale, saadab ta selle juhatusele täiendavaks läbivaatamiseks.

(6) Juhatuse otsus liikme väljaarvamise kohta jääb jõusse, kui selle poolt hääletab vähemalt 2/3 juhatuse koosseisust. Sellisel juhul kannab erakonna juhatuse viivitamatult erakonna liikmete nimekirja märke liikmelisuse lõppemise kohta. Erakonnast väljaarvamise otsus jõustub otsuse vastuvõtmise hetkest.

(7) Kui erakonnast välja arvatud liige soovib vaidlustada aukohtu otsust või käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhatuse otsust esitab ta selleks protesti kümne (10) päeva jooksul alates vastavasisulise teate edastamisest, erakonna üldkogule, kes langetab lõpliku otsuse.

(8) Kui erakonna üldkogu poolt tunnistatakse kehtetuks erakonna juhatuse otsus isiku erakonnast välja arvamise kohta, kannab erakonna juhatuse erakonnast välja arvatud isiku viivitamatult erakonna liikmete nimekirja alates eelnimetatud otsuse kehtetuks tunnistamise ajast. Erakonna liikme õigused ja kohustused tekivad sellisel juhul alates erakonnast välja arvatud isiku erakonna liikmete nimekirja kandmise hetkest.

(9) Erakonnast väljaastunule ega -arvatule ei tagastata liikmemaksu.

III Üldkogu

§ 9. Üldkogu

(1) Erakonna kõrgeim organ on üldkogu. Üldkogu on erakonna liikmete üldkoosolek või esinduskogu (mittetulundusühingute seaduse § 25 mõistes volinike koosolek), mis valitakse volikogu poolt kehtestatud juhendi ja esindusnormi alusel. Esindusnorm peab olema vähemalt üks (1) delegaat kahekümne (20) liikme või ühe osakonna kohta.

(2) Erakonna volikogu kutsub juhatuse ettepanekul korralise üldkogu kokku vähemalt üks kord aastas vähemalt ühekuulise etteteatamisajaga.

(3) Erakorralise üldkogu kutsub volikogu kokku vähemalt kümnepäevase etteteatamisajaga. Volikogu on kohustatud erakorralise üldkogu kokku kutsuma, kui seda nõuab vähemalt kolm piirkonda või vähemalt 1/10 erakonna liikmetest, samuti juhul kui üldkogu on olnud kvoorumi puudumisel otsustusvõimetu.

(4) Erakorralise üldkogu puhul rakendatakse viimase korralise üldkogu esindusnormi ning selleks mandaadi saanud delegaatide nimekirja.

(5) Volituse alusel erakonna liikme esindamine üldkogul ei ole lubatud.

§ 10. Üldkogu ülesanded

(1) Erakonna üldkogu:

1) kinnitab üldkogu päevakorra, kodukorra, moodustab tööorganid ja kontrollib delegaatide volitusi;

2) kinnitab esimehe, peasekretäri, Riigikogu fraktsiooni, volikogu, revisjonitoimkonna, põhikirja- ja programmitoimkonna, valimistoimkonna ning aukohtu aruanded;

3) kinnitab erakonna põhikirja ja programmilised dokumendid ja teeb neis vajadusel muudatusi;

4) määrab kindlaks aseesimeeste arvu, juhatuse valitavate liikmete arvu, revisjonitoimkonna, põhikirja- ja programmitoimkonna, valimistoimkonna ning aukohtu suuruse;

5) valib kaheks aastaks esimehe, aseesimehe(d) ning teised valitavad juhatuse liikmed, revisjonitoimkonna, programmi- ja põhikirjatoimkonna, valimistoimkonna ning aukohtu;

6) kinnitab Noorte Sotsiaaldemokraatide, naiskogu Kadri ja Vanemate Sotsiaaldemokraatide valitud esindajad kaheks aastaks juhatuse liikmeks, eeldusel et nad on erakonna liikmed;

7) kinnitab esimehe ettepanekul kaheks aastaks ametisse peasekretäri;

8) kinnitab majandusaasta aruande;

9) otsustab erakonna kuulumise rahvusvahelistesse organisatsioonidesse;

10) kinnitab liikmemaksu suuruse ja maksetähtaja;

11) otsustab erakonna ühinemise, jagunemise ja lõpetamise;

12) täidab muid põhikirjast tulenevaid ülesandeid.

§ 11. Üldkogu otsustusvõime

(1) Üldkogu on otsustusvõimeline, kui ta on kokku kutsutud järgides kehtestatud nõudeid ning sellest võtab osa üle poole delegaatidest.

(2) Kui üldkogu on kvoorumi puudumisel otsustusvõimetu, siis uus, hiljemalt ühe kuu jooksul kokkukutsutav erakorraline üldkogu, on otsustusvõimeline ka kvoorumi puudumisel neis küsimustes, mis olid päevakorras otsustusvõimetul üldkogul.

§ 12. Otsuste vastuvõtmine

(1) Üldkogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole üldkogul osalenud delegaatidest, kui põhikiri või seadused ei sätesta teisiti.

(2) Kui hääletusel on üks ettepanek või ühele kohale kandideerib ainult üks isik, peab olema võimalus hääletada poolt või vastu.

(3) Isikuvalimistel loetakse üldkogul valituks kandidaat, kes sai teistest rohkem hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääldenõuet. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.

(4) Ühe kandidaadi puhul peab valituks osutumiseks saama rohkem poolt- kui vastuhääli.

(5) Isikuvalimiste tulemused kinnitab üldkogu.

(6) Üldkogul on õigus ennetähtaegselt valida uued valitavad isikud ja organid;

§ 13. Kandidaatide ülesseadmise valitavatele kohtadele

(1) Kandidaate saab üles seada iga üldkogu delegaat ja piirkonna juhatus. Ettepanek kandidaadi ülesseadmiseks tuleb esitada kirjalikult valimistoimkonnale.

(2) Kandidaadi ülesseadmiseks on vajalik kandidaadi nõusolek. Erakonna liige, kellel on liikmemaksu võlgnevus ei või kandideerida erakonna:

1) juhatusse

2) programmi- ja põhikirjatoimkonda

3) revisjonitoimkonda

4) valimistoimkonda

5) aukohtusse

6) volikogusse

7) piirkonna juhatusse

8) osakonna juhatusse

(3) Valimistoimkond koostab kandidaatide nimekirja. Nimekiri suletakse üldkogu otsusega.

§ 14. Esimehe valimine

(1) Esimees valitakse salajasel hääletusel.

(2) Erakonna esimeheks on valitud kandidaat, kes saab üle poole hääletanute häältest. Kui ükski kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, siis korraldatakse uus hääletusvoor kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel. Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat.

§ 15. Aseesimeeste ja valitavate kogude valimine

(1) Aseesimehed ja teised juhatuse liikmed, programmi- ja põhikirjatoimkond, valimistoimkond, revisjonitoimkond ning aukohus valitakse salajasel hääletusel. Iga delegaadi häälte arv on pool valitavate kohtade arvust, vajadusel ümardatuna täisarvuks.

(2) Valituks osutuvad enim hääli saanud kandidaadid. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.

§ 16. Valitavate kogude asendusliikmete määramine

(1) Kui valitud isik astub tagasi, või kui ta mõnel põhjusel ei saa pikaajaliselt täita ülesandeid valitaval kohal, siis astub tema kohale asendusliige. Asendusliige vabastab koha, kui liige pöördub takistuse möödumisel tagasi oma kohale valitavas kogus.

(2) Asendusliikmeks määratakse esimene valimata jäänud kandidaat. Kui esimene valimata jäänud kandidaat ei saa asuda tööle valitaval kohal või loobub sellest, siis määratakse asendusliige järgmiste kandidaatide hulgast vastavalt nende järjekorrale valimistulemuste nimekirjas. Kui asendusliikmete määramine pole võimalik ja põhikirjaliste organite töö on seetõttu takistatud, siis kutsutakse kokku erakorraline üldkogu.

(3) Asendusliikmed määrab ja vabastab kohalt valimistoimkond.

IV Volikogu

§ 17. Volikogu

(1) Volikogu moodustub erakonna juhatuse liikmetest, erakonna Riigikogu fraktsiooni liikmetest, erakonna Euroopa Parlamendi liikmetest, erakonna Vabariigi Valitsuse

liikmetest ning piirkonna esindajatest. Igal piirkonnal on volikogus kaks esindajat, millele lisandub iga kolmesaja (300) liikme kohta üks esindaja.

§ 18. Volikogu ülesanded

(1) Volikogu:

- 1) võtab vastu volikogu kodukorra;
- 2) võtab erakonna nimel vastu poliitilisi otsuseid;
- 3) valib volikogu juhataja ja asejuhataja;
- 4) määrab vajadusel volikogu komisjonid ja valib nende esimehed;
- 5) kinnitab peasekretäri ettepanekul ametisse erakonna sekretärid;
- 6) kinnitab juhatuse ettepanekul erakonna eelarve;
- 7) kinnitab erakonna osalusel sõlmitavad erakondadevahelised lepped;
- 8) kinnitab erakonna koostööpartnerid Riigikogus ja Vabariigi Valitsuses;
- 9) kuulab ära erakonna Riigikogu fraktsiooni aruande
- 10) kuulab ära erakonda Vabariigi Valitsuses esindavate ministrite aruanded
- 11) esitab ettepanekuid ja seaduseelnõude algatusi erakonna Riigikogu fraktsioonile ja erakonda Vabariigi Valitsuses esindavatele ministritele;
- 12) kuulab ära Euroopa Parlamendi liikmete aruanded;
- 13) kutsub juhatuse ettepanekul kokku üldkogu;
- 14) kinnitab delegaatide esindusnormi üldkogul ja delegaatide valimisjuhendi;
- 15) kinnitab erakonna sümboolika ja sümboolika kasutamise korra;
- 16) moodustab erakonna piirkonnad;
- 17) kinnitab aukohtu reglemendi;
- 18) kinnitab omavalitsuskogu reglemendi;

19) kinnitab avalduste ja ettepanekute menetlemise korra;

20) kinnitab juhatuse ettepanekul sisevalimiste korra;

21) täidab muid põhikirjast tulenevaid ülesandeid.

§ 19. Volikogu juhataja ja asejuhataja

(1) Volikogu valib oma liikmete hulgast volikogu juhataja ja asejuhataja.

(2) Valituks osutub kandidaat, kes saab üle poole hääletanute häältest. Kui ükski kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, siis korraldatakse uus hääletusvoor kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel. Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat.

(3) Kui volikogu ei suuda valida juhatajat või asejuhatajat, korraldatakse uued valimised järgmisel volikogu istungil. Volikogu juhataja valimiseni täidab volikogu juhataja ülesandeid volikogu vanim liige.

(4) Volikogu juhataja ja asejuhataja kohale ei saa kandideerida erakonna esimees, aseesimees ega peasekretär. Volikogu juhataja äraolekul täidab tema ülesandeid volikogu asejuhataja. Volikogu juhataja ja asejuhataja äraolekul täidab tema ülesandeid volikogu vanim liige.

§ 20. Volikogu juhataja ülesanded

(1) Volikogu juhataja:

1) korraldab volikogu tööd, valmistab ette, kutsub kokku ja juhatab volikogu koosolekuid;

2) kirjutab alla volikogu otsustele ja teistele dokumentidele;

3) koordineerib volikogu juurde moodustatud komisjonide tööd;

4) esitab üldkogule aruande volikogu tööst.

§ 21. Volikogu koosolek ja otsuste vastuvõtmine

(1) Volikogu juhataja kutsub volikogu koosoleku kokku vähemalt neli korda aastas vähemalt ühenädalase etteteatamisajaga. Volikogu erakorralisest koosolekust peab ette teatama vähemalt kolm (3) päeva. Volikogu juhataja kutsub volikogu kokku oma algatusel või erakonna esimehe või juhatuse või revisjonitoimkonna või 1/7 volikogu liikmete ettepanekul.

(2) Volikogu koosolek on otsustusvõimeline, kui selles osaleb üle poole volikogu liikmetest.

(3) Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab rohkem liikmeid kui vastu.

(4) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 3-le.

(5) Kui hääletusel on üks ettepanek või ühele kohale kandideerib ainult üks isik, peab olema vastuhääletamise võimalus.

(6) Isiku valimisel loetakse valituks kandidaat, kes sai teistest rohkem hääli. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.

(7) Ühe kandidaadi puhul peab valituks osutumiseks saama rohkem poolt- kui vastuhääli.

(8) Volikogu võib erandjuhul otsuseid vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse eelnõust on informeeritud kõiki volikogu liikmeid ja poolt hääletavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt kaks kolmandikku volikogu liikmetest.

V Juhatus

§ 22. Juhatusesse

(1) Juhatusesse kuuluvad esimees, aseesimehed, peasekretär, Noorte Sotsiaaldemokraatide, naiskogu Kadri ja Vanemate Sotsiaaldemokraatide valitud esindajad ja üldkogul valitud juhatusesse liikmed. Juhatusesse on vähemalt üheksa (9), kuid mitte rohkem kui kakskümmend üks (21) liiget.

(2) Juhatusesse liige ei tohi olla samaaegselt aukohtu, valimistoimkonna ega revisjonitoimkonna liige.

(3) Juhatusesse liige, väljaarvatud peasekretär, ei või samaaegselt olla erakonna palgaline töötaja.

§ 23. Juhatusesse koosolek

(1) Juhatusesse koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole juhatusesse liikmetest.

(2) Juhatusesse koosolekul võivad sõnaõigusega osaleda erakonna volikogu juhataja ja asejuhataja, programmi- ja põhikirjatoimkonna esimees, revisjonitoimkonna esimees, valimistoimkonna esimees, aukohtu esimees, piirkondade esimehed, erakonna

Riigikogu fraktsiooni liikmed ja erakonda Vabariigi Valitsuses esindavad ministrid, erakonda kuuluv Euroopa Parlamendi saadikud.

(3) Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab rohkem liikmeid kui vastu.

(4) Kahe või rohkema üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 3-le.

(5) Kui hääletusel on üks ettepanek või ühele kohale kandideerib ainult üks isik, peab olema vastuhääletamise võimalus.

(6) Isiku valimisel loetakse valituks kandidaat, kes sai teistest rohkem hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääldenõuet. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.

(7) Ühe kandidaadi puhul peab valituks osutumiseks saama rohkem poolt- kui vastuhääli.

(8) Juhatus võib erandjuhul otsuseid vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse eelnõust on informeeritud kõiki juhatuse liikmeid ja poolt hääletavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt kaks kolmandikku juhatuse liikmetest.

§ 24. Juhatus ülesanded

(1) Juhatus:

1) võtab vastu juhatuse kodukorra;

2) täidab erakonna üldkogu ja volikogu otsuseid ning võtab erakonna nimel vastu poliitilisi otsuseid ja avaldusi;

3) valdab, käsutab ja kasutab üldkogu ja volikogu kehtestatud korras erakonna vara ;

4) kinnitab ametisse palgalised töötajad;

5) valmistab ette ja esitab volikogule kinnitamiseks tegevuskavad ja eelnõud;

6) esitab volikogule kinnitamiseks erakonna eelarve;

7) teeb volikogule ettepaneku kutsuda kokku üldkogu ja valmistab ette selle päevakorra;

8) esitab üldkogule kinnitamiseks majandusaasta aruande;

- 9) esitab volikogule ettepanekuid koostööpartnerite kohta Riigikogus ja Vabariigi Valitsuses;
- 10) kinnitab erakonna esimehe ettepanekul erakonna esindajad Vabariigi Valitsuses.
- 11) kuulab ära erakonna Riigikogu fraktsiooni aruande
- 12) kuulab ära erakonda Vabariigi Valitsuses esindavate ministrite aruanded
- 13) kuulab ära Euroopa Parlamendi liikmete aruanded
- 14) esitab ettepanekuid ja seaduseelnõude algatusi erakonna Riigikogu fraktsioonile ja erakonda Vabariigi Valitsuses esindavatele ministritele;
- 15) esitab volikogule kinnitamiseks erakonna osalusel sõlmitavad erakondadevahelised lepped;
- 16) esindab erakonda suhetes teiste erakondadega ning peab nendega läbirääkimisi;
- 17) moodustab erakonnasiseseid ühendusi;
- 18) täidab teisi põhikirjast tulenevaid ülesandeid, mida ei ole antud mõne muu erakonna põhikirjalise organi pädevusse;

§ 25. Esimees ja tema asendamine

- (1) Esimees on ühtlasi juhatuse esimees.
- (2) Esimees esindab erakonda poliitiliselt ja kirjutab erakonna nimel alla poliitilistele avaldustele. Esimees annab kaasallkirja volikogu juhatuse otsustele.
- (3) Esimehel on õigus kutsuda poliitika korraldamiseks ja poliitiliste otsuste ettevalmistamiseks kokku tööühmi.
- (4) Esimehe ajutisel äraolekul või mõne muu mööduva takistuse puhul täidab esimehe ülesandeid üks esimehe poolt määratud aseesimeestest.
- (5) Esitab üldkogule kinnitamiseks peasekretäri kandidaadi.
- (6) Kui esimees astub tagasi või ta ei saa tervislikel või muudel põhjustel pikaajaliselt esimehe ülesandeid täita, kinnitab volikogu juhatuse ettepanekul ühe aseesimeestest esimehe ülesannetesse kuni takistuse möödumiseni, kuid mitte kauemaks kui järjekordse üldkoguni.

§ 26. Peasekretär

(1) Peasekretär korraldab erakonna igapäevast juhtimist lähtudes üldkogu, volikogu ja juhatuse otsustest.

(2) Peasekretär:

1) korraldab juhatuse otsuste täitmist;

2) esitab volikogule kinnitamiseks erakonna liikmete hulgast erakonna sekretärid ning juhendab ja kontrollib nende tööd;

3) esitab volikogule aruandlusperioodi laekumiste ning kulutuste aruande;

4) valmistab ette järgmise aruandlusperioodi eelarve eelnõu;

5) sõlmib ja lõpetab töölepingud palgaliste töötajatega, annab neile tööülesandeid ja kontrollib nende täitmist;

6) moodustab vajadusel töö korraldamiseks või otsuste ettevalmistamiseks töörühmi

(3) Peasekretäri äraolekul täidab tema ülesandeid juhatuse poolt määratud isik. Kui erakonna

üldkogu ei kinnitanud esimehe esitatud peasekretäri kandidaati, täidab uue peasekretäri kinnitamiseni peasekretäri ülesandeid volikogu poolt määratud isik.

VI Omavalitsuskogu

§ 27. Omavalitsuskogu pädevus ja moodustamise kord

(1) Omavalitsuskogu moodustub erakonna liikmetest, kes on kas kohaliku omavalitsuse volikogu liige, kohaliku omavalitsuse valitsuse liige, linna- või osavalla halduskogu liige, linna- või osavalla vanem või maavanem.

(2) Omavalitsuskogu reglemendi kinnitab volikogu.

(3) Omavalitsuskogu:

1) annab seisukohti ja arvamusi erakonna juhatusele, volikogule ja üldkogule poliitiliste otsuste vastuvõtmisel ja erakonna tegevuse korraldamisel;

2) võib erakonna juhatuse või volikogu ettepanekul erakonna nimel vastu võtta poliitilisi seisukohti ja otsuseid;

3) esitab ettepanekuid ja algatusi erakonna Riigikogu fraktsioonile ja erakonda Vabariigi Valitsuses esindavatele ministritele;

4) esitab ettepanekuid erakonna programmdokumentidesse;

5) annab oma tegevusest aru erakonna üldkogule.

VII Revisjoni-, programmi- ja põhikirja-, valimistoimkond. Aukohus.

§ 28. Revisjonoimkond

(1) Revisjonoimkonna valib üldkogu. Piirkonna revisjonoimkonna valib piirkonna üldkogu. Revisjonoimkonna liige ei tohi olla samaaegselt erakonna või vastava piirkonna juhatuse ega aukohtu liige.

(2) Revisjonoimkonna liikmed valivad endi hulgast esimehe. Toimkonna esimees võib sõnaõigusega osaleda erakonna juhatuse ja volikogu koosolekul. Piirkonna revisjonoimkonna esimees võib osaleda sõnaõigusega piirkonna juhatuse koosolekul.

(3) Revisjonoimkonna põhiülesanne on üldkogu, volikogu ja juhatuse otsuste täitmise kontrollimine. Vähemalt kord aastas revideerib toimkond erakonna rahaliste ja muude vahendite laekumist ning kasutamist.

(4) Annab hinnangu erakonna majandusaasta aruandele.

(5) Revisjonoimkonna otsused võetakse vastu koosseisu häälteenamusega.

(6) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 5-le.

(7) Revisjonoimkonna liige ei või samaaegselt olla erakonna palgaline töötaja.

§ 29. Programmi- ja põhikirjatoimkond

(1) Programmi- ja põhikirjatoimkonna valib üldkogu.

(2) Toimkonna liikmed valivad endi hulgast esimehe. Toimkonna esimees võib sõnaõigusega osaleda erakonna juhatuse ja volikogu koosolekul.

(3) Toimkond valmistab ette ja esitab üldkogule vastuvõtmiseks erakonna programmilisi dokumente ning erakonna põhikirja või selle muudatused, töötab välja

erakonna valimisplatvormi Riigikogu, kohalike omavalitsuste ja Euroopa Parlamendi valimistel.

(4) Programmi- ja põhikirjatoimkonna otsused tehakse poolthäälte enamusega.

(5) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva

hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 4-le.

§ 30. Valimistoimkond

(1) Valimistoimkonna valib üldkogu.

(2) Valimistoimkonna liikmed valivad endi hulgast esimehe. Toimkonna esimees võib sõnaõigusega osa võtta erakonna juhatuse koosolekutest.

(3) Valimistoimkond valmistab ette ja viib läbi kõik erakonna üldkogu ja volikogu koosolekutel toimuvad valimised, sisevalimised ja teeb teatavaks valimistulemused ning määrab vajadusel asendusliikmed.

(4) Valimistoimkonna otsused võetakse vastu poolthäälte enamusega.

(5) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 4-le.

(6) Valimistoimkonna liige ei või samaaegselt olla erakonna palgaline töötaja.

§ 31. Aukohtus

(1) Aukohtu valib üldkogu. Aukohtu liige ei tohi olla samaaegselt erakonna juhatuse ega revisjonitoimkonna liige.

(2) Aukohtu liikmed valivad endi hulgast esimehe, kes võib sõnaõigusega osa võtta erakonna juhatuse koosolekutest.

(3) Aukohtus vaatab läbi protestid liikmeskonnast väljaarvamise kohta ning lahendab muid erakonnasiseseid vaidlusi, mis on tekkinud põhikirja, programmilise dokumendi või mõne muu erakonna tegevust reguleeriva dokumendi alusel.

(4) Liikmel või erakonna organil on õigus esitada aukohtu otsuse peale protest erakonna üldkogule, kelle on õigus aukohtu otsust muuta või see tühistada.

(5) Aukohtu otsused võetakse vastu koosseisu häälteenamusega.

(6) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 5-le.

(7) Aukohtu liige ei või samaaegselt olla erakonna palgaline töötaja.

VIII Piirkond

§ 32. Piirkond

(1) Üldjuhul koosneb piirkond ühte maakonda kuuluvatest osakondadest.

(2) Piirkonnas, kus osakonnad puuduvad, on piirkonnal nii osakonna kui ka piirkonna õigused ja kohustused.

(3) Piirkonna moodustamise otsustab volikogu.

(4) Tallinna ja Tartu linn on piirkonna staatuses.

§ 33. Piirkonna üldkoosolek

(1) Piirkonna kõrgeim organ on piirkonna üldkoosolek.

(2) Koosoleku kutsub kokku piirkonna juhatus vähemalt üks kord aastas, mitte vähem kui kahepäevase etteteatamisajaga. Juhatus on kohustatud üldkoosoleku kokku kutsuma, kui seda nõuab 1/3 piirkonna osakondadest või vähemalt 1/10 piirkonna liikmetest.

(3) Koosolek on otsustusvõimeline, kui ta on kokku kutsutud järgides sätestatud korda.

(4) Piirkonna üldkoosoleku ülesanded:

1) kinnitab üldkoosoleku päevakorra, kodukorra ning moodustab tööorganid;

2) kinnitab piirkonna juhatuse ja revisjonitoimkonna aruanded ning annab neile hinnangu;

3) kuulab ära piirkonda kuuluvate osakondade tegevuse aruanded;

4) kuulab ära piirkonnast erakonna volikokku valitud liikmete aruanded;

5) valib iga kahe aasta järel erakonna volikogu liikmed;

- 6) määrab kindlaks piirkonna juhatuse ja revisjonitoimkonna suuruse;
 - 7) valib iga kahe aasta järel piirkonna esimehe, aseesimehed ja teised piirkonna juhatuse liikmed ning revisjonitoimkonna;
 - 8) kinnitab vajadusel piirkonna esimehe ettepanekul piirkonna sekretäri;
 - 9) otsustab sisevalimistel või konsensuslikult koos teiste valimisringkonda kuuluvate piirkondadega Riigikogu valimiste kandidaatide ringkonnanimikirja;
 - 10) Tallinna piirkonnas järjestab kohalike omavalitsuste valimiste kandidaatide ülelinnalise nimekirja;
 - 11) Tallinna piirkonnas kinnitab kohalike omavalitsuste valimiste valimisplatvormi.
- (5) Volikirja alusel erakonna liikme esindamine piirkonna üldkoosolekul ei ole lubatud.

§ 34. Otsuste vastuvõtmine

- (1) Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekul osalenud liikmetest, kui põhikiri ei sätesta teisiti.
 - (2) Mitme üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 1-le.
 - (3) Kui hääletusel on üks ettepanek või ühele kohale kandideerib ainult üks isik, peab olema võimalus hääletada poolt või vastu.
 - (4) Isiku valimisel loetakse valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääldenõuet. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.
 - (5) Ühe kandidaadi puhul peab valituks osutumiseks saama rohkem poolt- kui vastuhääli
 - (6) Isikuvalimiste tulemused kinnitatakse.
 - (7) Kandidaatide ülesseadmise valitavatele kohtadele.
- 1) Kandidaate saab üles seada iga erakonna vastava piirkonna liige.
 - 2) Kandidaadi ülesseadmiseks on vajalik kandidaadi nõusolek.

3) Valimistoimkond koostab kandidaatide nimekirja.

(8) Kui valitud isik astub tagasi, või kui ta mõnel põhjusel ei saa pikaajaliselt täita ülesandeid valitaval kohal, siis astub tema kohale asendusliige. Asendusliige vabastab koha, kui liige pöördub takistuse möödumisel tagasi oma kohale valitavas kogus.

(9) Asendusliikmeks määratakse esimene valimata jäänud kandidaat. Kui esimene valimata jäänud kandidaat ei saa asuda tööle valitaval kohal või loobub sellest, siis määratakse asendusliige järgmiste kandidaatide hulgast vastavalt nende järjekorrale valimistulemuste nimekirjas. Kui asendusliikmete määramine pole võimalik ja põhikirjaliste organite töö on seetõttu takistatud, siis kutsutakse kokku erakorraline piirkonna üldkoosolek.

(10) Asendusliikmed määrab valimistoimkond.

§ 35. Piirkonna esimehe, aseesimeeste ja valitavate kogude valimine

(1) Piirkonna esimees valitakse salajasel hääletusel.

(2) Piirkonna esimeheks on valitud kandidaat, kes saab üle poole hääletanute häältest. Kui ükski kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, siis korraldatakse uus hääletusvoor kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel. Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat..

(3) Aseesimehed ja teised juhatuse liikmed, revisjonitoimkond valitakse salajasel hääletusel. Iga delegaadi häälte arv on pool valitavate kohtade arvust, vajadusel ümardatuna täisarvuks. Valituks osutuvad enim hääli saanud kandidaadid. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks valimisedelil tagapool olnud kandidaat.

§ 36. Piirkonna juhatus

(1) Piirkonna juhatusse kuuluvad piirkonna esimees, aseesimehed, sekretär ja teised piirkonna üldkoosolekul valitud liikmed.

(2) Tulenevalt oma ametikohast kuuluvad piirkonna juhatusse osakondade esimehed. Osakonna esimehe asendusliikmeks piirkonna juhatuses on osakonna aseesimees.

(3) Piirkonna juhatus:

1) võtab vastu juhatuse kodukorra;

2) kooskõlastab piirkonda kuuluvate osakondade tegevust;

- 3) korraldab koostöös teiste samasse valimisringkonda kuuluvate piirkondadega Riigikogu valimiskampaaniat;
 - 4) vahendab piirkonda kuuluvate osakondade vahel informatsiooni;
 - 5) informeerib piirkonna ja selle osakondade tegevusest erakonna volikogu ja juhatust;
 - 6) annab erakonna juhatuse ja volikogu informatsiooni edasi osakondadele;
 - 7) korraldab piirkonda kuuluvate osakondade liikmete koolitust;
 - 8) korraldab piirkonnas vajadusel arutelukoosolekuid päevapoliitilistel teemadel;
 - 9) Tallinna ja Tartu linna piirkonnas valmistab ette ja esitab piirkonna üldkoosolekule kinnitamiseks kohalike omavalitsuste valimiste valimisplatvormi;
 - 10) täidab üldkoosolekute vahelisel ajal muid organisatsioonilisi ülesandeid;
 - 11) abistab erakonda valimiskampaaniate korraldamisel;
 - 12) kinnitab piirkonna tegevuskava ja tutvustab seda piirkonna üldkoosolekule;
 - 13) kinnitab piirkonna eelarve ja tutvustab seda piirkonna üldkoosolekule.
- (4) Piirkonna juhatus võib erandjuhul otsuseid vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui selle otsuse eelnõust on informeeritud kõiki juhatuse liikmeid ja poolt hääletavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt kaks kolmandikku juhatuse liikmetest.

IX Osakond

§ 37. Osakond

(1) Osakond koosneb vähemalt seitsmest (7) erakonna liikmest. Igas vallas ja linnas võib moodustada ühe osakonna. Tallinnas võib osakonna moodustada igas linnaosas. Ühe osakonna võib moodustada ka mitmes omavalitsusüksuses ühiselt. Alaliselt välismaal elavad erakonna liikmed võivad moodustada osakonna asukohariigi järgi. Osakonna registreerib vähemalt seitsme osakonna liikme allkirjastatud kirjaliku teate alusel erakonna juhatus. Osakond loetakse moodustatuks juhatuse registreerimisega.

(2) Osakonna tegevuse lõpetab osakonna üldkoosolek, kui selle poolt hääletab üle 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest. Kui osakonna tegevus on faktiliselt lõppenud või osakonnas on alla seitsme (7) liikme, otsustab lõpetamise või reorganiseerimise erakonna juhatus.

(3) Osakonna liitumise või jagunemise registreerib erakonna juhatus osakondade vastava avalduse alusel.

§ 38. Osakonna üldkoosolek

(1) Osakonna kõrgeim organ on üldkoosolek.

(2) Korralise üldkoosoleku kutsub kokku juhatus vähemalt üks kord aastas mitte vähem kui nädalase etteteatamisajaga.

(3) Erakorralise üldkoosoleku kutsub juhatus kokku vähemalt kolmepäevase etteteatamisajaga.

(4) Juhatus on kohustatud üldkoosoleku kokku kutsuma, kui sellise ettepaneku teeb esimees või seda nõuab vähemalt 1/7 osakonna liikmetest.

(5) Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui ta on kokku kutsutud järgides sätestatud tähtaegu ning otsustamisele tulevatest küsimustest on kokkukutsumise teates eelnevalt teavitatud kõiki osakonna liikmeid.

(6) Osakonna üldkoosolek:

1) kinnitab päevakorra, kodukorra, valimisjuhendi ja moodustab tööorganid;

2) kuulab ära juhatuse aruanded ning annab neile hinnangu;

3) kinnitab osakonna rahaliste laekumiste ja kulutuste aruande;

4) määrab kindlaks järgmise aasta või mõne muu perioodi töösuunad ja ülesanded;

5) juhatuse ettepanekul kinnitab kohaliku omavalitsuse valimisplatvormi;

6) otsustab sisevalimisel või konsensuslikult kandidaatide järjestuse kohalike omavalitsuste valimiste kandidaatide ringkonnanimikirjas;

7) kuulab ära kohaliku omavalitsuse volikogu erakonna fraktsiooni ja erakonda valitsuses esindavate isikute aruanded;

8) määrab kindlaks juhatuse suuruse;

9) valib iga kahe aasta järel osakonna esimehe, aseesimehe(d), teised juhatuse liikmed;

10) kinnitab vajadusel osakonna esimehe ettepanekul osakonna sekretäri;

11) valib erakonna üldkogu delegaadid.

(7) Riigikogu valimiste kandidaatide ringkonnanimikirjad järjestavad Tallinna valimisringkonda kuuluvad osakonnad ühiselt.

(8) Volikirja alusel erakonna liikme esindamine osakonna üldkoosolekul ei ole lubatud.

§ 39. Otsuste vastuvõtmine

(1) Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole üldkoosolekul osalenud liikmetest, kui põhikiri ei sätesta teisiti.

(2) Kahe või enama üksteist välistava ettepaneku korral langetatakse otsus konkureeriva hääletamise teel. Konkureeriva hääletuse võitnud ettepanek võetakse vastu vastavalt käesoleva § lg 1-le.

(3) Kui hääletusel on üks ettepanek või ühele kohale kandideerib ainult üks isik, peab olema võimalus hääletada poolt või vastu.

(4) Isiku valimisel loetakse valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääldenõuet. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks kandidaatide nimekirjas tagapool olnud kandidaat.

(5) Ühe kandidaadi puhul peab valituks osutumiseks saama rohkem poolt- kui vastuhääli.

(6) Isiku valimiste tulemused kinnitatakse.

(7) Kandidaatide ülesseadmise valitavatele kohtadele.

1) Kandidaate saab üles seada iga liige.

2) Kandidaadi ülesseadmiseks on vajalik kandidaadi nõusolek.

3) Valimistoimkond koostab kandidaatide nimekirja.

(8) Kui valitud isik astub tagasi, või kui ta mõnel põhjusel ei saa pikaajaliselt täita ülesandeid valitaval kohal, siis astub tema kohale asendusliige. Asendusliige vabastab koha, kui liige pöördub takistuse möödumisel tagasi oma kohale valitavas kogus.

(9) Asendusliikmeks määratakse esimene valimata jäänud kandidaat. Kui esimene valimata jäänud kandidaat ei saa asuda tööle valitaval kohal või loobub sellest, siis määratakse asendusliige järgmiste kandidaatide hulgast vastavalt nende järjekorrale valimistulemuste nimekirjas. Kui asendusliikmete määramine pole võimalik ja

põhikirjaliste organite töö on seetõttu takistatud, siis kutsutakse kokku erakorraline osakonna üldkoosolek.

(10) Asendusliikmed määrab valimistoimkond.

§ 40. Osakonna esimehe valimine

(1) Osakonna esimees valitakse salajasel hääletusel.

(2) Esimeheks on valitud kandidaat, kes saab üle poole hääletanute häältest. Kui ükski kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, siis korraldatakse uus hääletusvoor kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel. Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat.

§ 41. Osakonna aseesimeeste ja valitavate kogude valimine

(1) Aseesimehed ja teised juhatuse liikmed valitakse salajasel hääletusel. Iga delegaadi häälte arv on pool valitavate kohtade arvust ümardamisega täisarvu poole.

(2) Valituks osutuvad enim hääli saanud kandidaadid. Häälte võrdsel jagunemisel osutub valituks valimissedelil tagapool olnud kandidaat.

§ 42. Osakonna juhatus

(1) Juhatusse kuuluvad esimees, aseesimees, ja koosoleku poolt valitud teised juhatuse liikmed.

(2) Osakonna juhatuse ülesanded:

1) võtab vastu juhatuse kodukorra;

2) otsustab koostööpartnerid kohalikus omavalitsuses ja selle volikogus, Tallinnas otsustab koostööpartnerid piirkonna juhatus kooskõlastades selle erakonna juhatusega;

3) valmistab ette ja esitab osakonna üldkoosolekule kinnitamiseks kohalike omavalitsuste valimiste valimisplatvormi;

4) kuulab ära kohaliku omavalitsuse volikogu erakonna fraktsiooni ja erakonda esindavate isikute aruanded;

5) kutsub kokku ja valmistab ette osakonna üldkoosoleku;

6) informeerib oma otsustest ja tegevusest osakonna liikmeid, piirkonna ja erakonna juhatust;

7) täidab koosolekute vahelisel ajal muid organisatsioonilisi ülesandeid.

(3) Osakonna juhatus võib erandjuhul otsuseid vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse eelnõus informeeritakse kõiki juhatuse liikmeid ja poolt hääletavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt kaks kolmandikku juhatuse liikmetest.

X Sisevalimine. Fraktsioonid.

§ 43. Sisevalimine valimisnimekirja järjestamiseks

(1) Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ning Euroopa Parlamendi valimistel seab erakond üles oma kandidaadid või esitab oma valimisnimekirja.

(2) Kandidaatide järjestamiseks valimisnimekirjas viiakse läbi erakonnas sisevalimine.

1) Kohalike valimiste kandidaatide nimekirja ning Riigikogu valimiste kandidaatide ringkonnanimikirja võib otsustada konsensuslikult ilma sisevalimisteta. Konsensuse puhul pole ükski sisevalimisi läbiviiva kogu liige vastu järjestud nimekirja eelnõule.

2) Erakonna sisevalimiskorra valmistab ette juhatus ja kinnitab volikogu vähemalt kuus kuud enne toimuvaid sisevalimisi.

3) Sisevalimise valmistab ette ja viib läbi erakonna valimistoimkond. Osakonna ning piirkonna läbiviidavateks sisevalimisteks, moodustab osakond ja piirkond valimistoimkonna.

§ 44. Erakonna fraktsioon Riigikogus

(1) Erakonna nimekirjas kandideerinud Riigikogu liikmed moodustavad Riigikogus oma fraktsiooni. Kui fraktsiooni moodustamise võimalus puudub, tegutsetakse fraktsiooniga samadel põhimõtetel.

(2) Fraktsioon juhindub erakonna valimisprogrammist ning erakonna üldkogu, volikogu ja juhatuse otsustest.

(3) Fraktsioon annab oma tegevusest aru erakonna üldkogule, volikogule ja juhatusele.

§ 45. Erakonna fraktsioon linna- ja vallavolikogus

(1) Erakonna või selle osalusega valimisliidu nimekirjas kandideerinud linna- või vallavolikogu liikmed moodustavad volikogus oma fraktsiooni. Kui fraktsiooni moodustamise võimalus puudub, tegutsetakse fraktsiooniga samadel põhimõtetel.

Mõne teise fraktsiooniga liitumise peab heaks kiitma erakonna juhatus ning see peab olema kooskõlas erakonna üldkogu ja volikogu otsustega.

(2) Fraktsioon juhindub valimisplatvormist ning erakonna üldkogu ja volikogu otsustest, samuti osakonna ja piirkonna kogude otsustest.

(3) Fraktsioon või fraktsiooni erakonna osapool linna- või vallavolikogus annab aru osakonna üldkogule ja juhatusele, Tallinna ja Tartu puhul piirkonna üldkogule ja juhatusele.

§ 46. Erakonna liikmed Euroopa Parlamendis

(1) Euroopa Parlamenti valitud erakonna liikmed kuuluvad sotsiaaldemokraatide fraktsiooni.

XI Lõppsätted

§ 47. Põhikirja muutmine

(1) Erakonna põhikirja muutmiseks peab vastava ettepaneku poolt hääletama üle 2/3 üldkogul osalenud delegaatidest.

§ 48. Erakonna lõpetamine, jagunemine ja ühinemine

(1) Erakonna lõpetamiseks ja jagunemiseks peab vastava ettepaneku poolt hääletama üle 2/3 üldkogul osalenud delegaatidest.

(2) Üldkogu, olles otsustanud erakonna lõpetamise või jagunemise, moodustab komisjoni vara jagamiseks. Erakonna lõpetamisel määrab üldkogu vara jagamiseks õigustatud isikud. Erakonna lõpetamine, ühinemine ja jagunemine toimub vastavuses kehtivate seadustega.

(3) Erakonna ühinemisotsust peab toetama üle poole üldkogul osalenud või esindatud liikmetest.

(4) Ühinemislepingu koostavad ühinevate erakondade juhatused ning see jõustub pärast poolte poolt allkirjastamist ja ühinevate erakondade üldkoosolekul kinnitamist. Ühinemislepinguga võib näha ette tähtjalisi erandeid põhikirja suhtes.

§ 49. Põhikirja jõustumine

(1) Põhikiri jõustub selle registrisse kandmisest.

(2) Paragrahv 4 lõige 3, paragrahv 10 lõige 1 punktid 6,7,8, paragrahv 17, paragrahv 22 lõige 1 ja paragrahv 25 lõige 5 jõustuvad järgmise korralise üldkogu toimumise päevast.

(3) Paragrahv 17 lõige 1 ja paragrahv 22 lõige 1 jõustumiseni kehtivad senise juhatuse ning volikogu volitused. Paragrahv 10 lõige 1 punkti 8 jõustumiseni, kinnitab majandusaasta aruande volikogu.

(4) paragrahv 27 lõige 7, paragrahv 29 lõige 6 ja paragrahv 30 lõige 7 jõustuvad järgmisel korralisel üldkogul, mil toimuvad erakonna põhikirjaliste organite valimised.